

Dağlık Karabağ Sorununun Çözümünde Askerî Harekât Seçeneği

Prof.Dr. Celalettin YAVUZ¹

Mevcut Durum

Dağlık Karabağ Ermeni Savunma Ordusu'nun Kurucuları hala işbaşındalar.

- Robert Koçaryan (Ermenistan eski cumhurbaşkanı ve Dağlık Karabağ Savunma Ordusunun ilk başkomutanı)
- Serj Sarkisyan (Ermenistan eski Cumhurbaşkanı),
- Vazgen Sarkisyan (1992-1993 arasında Ermenistan Savunma Bakanı, 1993-1995 Savunmadan sorumlu Devlet Bakanı, 1998-1999 Ermenistan Başbakanı),
- Monte Melkonyan (Martuni bölgesi sorumlusu),
- Samvel Babayan (1994 - 2000 yılları arasında sözde Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanı) Savunma Ordusu'nun kurucuları.

İşgal ve Göç

- Azerbaycan yurdunun %20'si Ermenistan tarafından işgal edildi.
- 1 milyon Azerbaycanlı topraklarını terk etmek zorunda kaldı.

¹ İstanbul Ayvansaray Üniversitesi V. Dekan.

Karabağ Sorununun Çözümünde Askeri Harekât Seçeneği

- Hocalı katliamında 106 kadın, 63 çocuk ve yaşlılar dâhil 613 sivil katledildi. Bu insanlık suçudur.
- İşgal şimdi de devam ediyor.
- Uluslararası kurumların kararlarına rağmen Ermenistan işgalini sürdürüyor.
- İşgal sona ermedikçe bölgeye barış gelmeyecektir!

Dağlık Karabağ ve Ermenistan

Dağlık Karabağ Konusu Ermenistan'da Devletin ve Milletin

Bütün Kurum ve Bireyleri Tarafından En hayati Milli Çıkar Olarak Benimsenmiştir.

Ermenistan'ın Harp Silah ve Araçları

- 578 tank (T-80, T-72, T-54)
- 1014 ZPT/ZMA (BMP-1Ss, BMP-1K, BMP-2, BRM-1K, BTR-60s, BTR-70s, BTR-80s, MT-LBs)
- 72 muharebe ve eğitim uçağı (Su-25, MiG-25, L-39, Yak-52)
- 30 Muharebe Helikopteri (Mil Mi-24)

Prof.Dr. Celalettin YAVUZ

- 3 Nakliye uçağı, 18 nakliye helikopteri

Hava Savunma

- 1 Hava Savunma Tugayı ve 2 Alay
- 100 SAM kompleksi (SA-8, Krug, S-75, S-125, SA-7, SA-10, SA-13, SA-16, SA-18)

Rusya'ya Ait Gyumri Üssü (102'nci Ask. Üs)

- 18 MiG-29
- SA-6, S-300 bataryaları
- 24 SCUD Balistik füze

Sözde Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Kuvvetleri

- 20.000 aktif (muharip) asker
- 316 tank
- 324 ZMA
- 322 top (122 mm çap ve üzeri)
- 44 çok maksatlı roket lançeri
- SAM sistemleri
- Az sayıda uçak ve helikopter

Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri

- Kara Kuvvetleri : 85.000
- Hava Kuvvetleri : 6.000
- Deniz Kuvvetleri : 4.000
- Jandarma Kuvvetleri : 2.000
- Sınır Muhafızları : 14.000

Karabağ Sorununun Çözümünde Askerî Harekât Seçeneği

- Ulusal Muhafızlar : 3.000
- Diğer Kuvvetler : 5.000
- *Toplam* : 129.000

Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri

- 1400 Tank. (T-90, T-80, T-72, T-64, Sabra, T-84)
- 440 ZMA (BMP-1/2/3)
- 50 Hava İndirme Muharebe Aracı BMD-1
- 810 ZPT (BTR-3, BTR-4, BTR-60, BTR-70, BTR-80/80A, BTR-90)
- 350 Çok Namlulu Roketatar (Çeşitli)
- 411 Kundağı Motorlu Obüs (122-204 mm arasında değişen çaplarda)
- 584 Havan ve Diğer Obüsler
- 75 Taarruz helikopteri
- (Rus Mil Mi-35M, Mi-24 Türk TAI/AgustaWestland T-129, T-129 ATAK)
- 146 Nakliye Helikopteri (Çeşitli)
- 145 İHA

Nüfus ve Askerî Harcama

Azerbaycan

Nüfus : 9.7 milyon
Askerî Harcama : 1.46 milyar dolar

Ermenistan

Nüfus : 3 milyon
Askerî Harcama : 430 milyon dolar

Prof.Dr. Celalettin YAVUZ

Harp Silah ve Araçları, Asker Mevcudu ile Ekonomik Güç AÇIK ARAYLA AZERBAJYCAN LEHİNE DİR.

Sorununun Çözümünde Askerî Harekât Seçeneği

Azerbaycan, Milli Güç ve Askerî açıdan Ermenistan'dan güçlü iken silahlı çatışma mümkün müdür?

Taraflar

Azerbaycan
Türkiye

Ermenistan ve D. Karabağ
Kollektif Güvenlik Örgütü
Rusya (Siyasî ve Askerî)

ABD (Siyasî ve Askerî)

İran (Siyasî)

AB (Siyasî)

Mevcut dünya siyasî konjonktürü dikkate alındığında; Siyasî Güç ve Coğrafyaya Hâkimiyet ERMENİSTAN LEHİNE DİR.

Karabağ Sorununun Çözümünde Askeri Harekât Seçeneği

Sonuç

- Mevcut Koşullarda Azerbaycan, Uzun ve çetin çatışmalar sonunda Dağlık Karabağ'ı geri alabilecek fiziki imkan ve kabiliyetlere sahiptir.
- Çatışmaların uzaması halinde Rusya (KGÖ) ve ABD'nin Askeri Müdahale/Ambargo Seçeneği muhtemeldir
- AB ve İran da Siyaseten Ermenistan'a destek verecektir.
- Türkiye'nin doğrudan askeri, hatta silah-teçhizat desteği sadece başlangıçta ve sınırlı ölçüde olabilir.
- Ermenistan'ı askeri açıdan ziyade Ekonomik ve siyasi açıdan zayıflatarak çözüme ulaşmak daha uygundur.

Neler Yapılabilir?

- Rusya ve İran, her ne kadar doğrudan Azerbaycan yanlısı yapılamasa da, en azından tarafsız olmaları sağlanmalıdır.
- İpek Yolu projesi, Dağlık Karabağ Sorununda ekonomik ve siyasi olarak kullanılmalıdır.
- Türk Dünyası ve İslam Ülkeleri Azerbaycan lehinde politik baskı grubu oluşturmalıdır. Azerbaycan bunu petrol/doğalgaz üreten bir ülke olarak işlemelidir.
- Gürcistan'la geliştirilecek ekonomik ilişkiler siyasi alana da taşınmalı, Ermenistan bölgede yalnızlaştırılmalıdır.
- Azerbaycan, harp silah ve araçlarını Rusya, ABD ve Batı'dan teminde güçlük çekeceğinden, bu yöndeki tedarik Türkiye'nin ürettiği malzemeler ve Ukrayna üretimleri olabilir.
- Sınır çatışması ihtimali her zaman için mevcuttur. Bir taraftan Dağlık-Karabağ içinde istihbarat faaliyetleri yoğunlaştırılırken, diğer taraftan da her çatışmada karşı taraftan mümkün olduğunca toprak kopartacak derecede muharebeye hazır olmalıdır. Bu konuda TSK'den eğitim desteği alınmalıdır.